

Verslag inwonersavond 18 september 2025 incident FrieslandCampina

Locatie: Buitencentrum Kerkemeijer, Ruurloseweg 51, Borculo
18 september, 19.30-21.45 uur

Dagvoorzitter/gespreksleider: Sandy Nijhuis

Aantal aanwezigen ± 300

Opening

Dagvoorzitter Sandy Nijhuis opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Ze stelt zich voor als onafhankelijk voorzitter en licht het programma toe. De bijeenkomst gaat over het incident op 4 juli bij FrieslandCampina en is bedoeld voor inwoners. Er is een toelichting over het incident en er is ruim gelegenheid om alle vragen die er leven te kunnen stellen.

Voor de beantwoording zijn de volgende personen aanwezig:

- Jan Derck van Karnebeek, CEO FrieslandCampina
- Brit Brons, directeur FrieslandCampina locatie Borculo
- Diemer Kransen, algemeen directeur VNOG en regionaal commandant brandweer
- Joost van Oostrum, burgemeester gemeente Berkelland
- Peter Drenth, gedeputeerde (vertegenwoordigt ook de ODRA)
- Rudi Gerard, directeur Waterschap Rijn en IJssel
- Steven van der Lelie, senior adviseur Gezonde Leefomgeving GGD
- Paolo Pereira, gebiedsofficier Parket Oost-Nederland OM

Verder aanwezig:

- Wijkagent politie team Achterhoek Oost
- Boa's gemeente Berkelland

In de zaal zijn aanwezig: bewoners van de Hekweg en uit de wijk Hambroek, verder uit Borculo en ook daarbuiten. Daarnaast zijn ondernemers, raadsleden van de diverse politieke partijen, politie, boa's en pers aanwezig.

Vanuit de zaal wordt benadrukt dat de volgende onderwerpen aan de orde moeten komen: veiligheid, bereikbaarheid hulpdiensten direct na het incident en in de dagen daarna in het getroffen gebied, calamiteitenplannen bij de gemeente, de werkprotocollen, communicatie, het NL-Alert, het eerlijke verhaal over de toedracht en het tijdstip van handelen en transparantie over het proces en de voortgang. Wat was de precieze toedracht, met welke chemische stoffen werkt FrieslandCampina, zijn er gevolgen voor de gezondheid van mens en dier, welke vluchtwegen zijn er in het gebied, welke garanties zijn er dat zich dit niet herhaalt in de toekomst? Duidelijkheid en transparantie leidt naar vertrouwen.

Welkom

Burgemeester Joost van Oostrum heet allen welkom. Hij is blij met de grote opkomst. Hij herkent de vragen en legt uit dat de bijeenkomst niet eerder is gehouden omdat nu meer antwoorden beschikbaar zijn. Hij wil vanavond luisteren en spreekt graag door over de toedracht en de nazorg en de rol van de gemeente en anderen daarin. Dat kan deze avond en ook daarna.

Wat is er die middag en avond gebeurd?

Jan Derck van Karnebeek is CEO van FrieslandCampina en Brit Brons is directeur van de locatie Borculo. Zij geven uitleg over wat op 4 juli is gebeurd. FrieslandCampina voelt zich hier zeer verantwoordelijk voor. De heer Van Karnebeek en mevrouw Brons bieden

hiervoor namens FrieslandCampina excuses aan. FrieslandCampina zal toelichten wat er is gebeurd op 4 juli, welke lessen zijn geleerd en welke maatregelen zijn genomen om herhaling te voorkomen. FrieslandCampina is bereid om alle vragen te beantwoorden, ook na afloop van de bijeenkomst.

Wat is er gebeurd? Op 4 juli om 12.58 uur arriveert een tankwagen met zoutzuur bij de verkeerde ingang van FrieslandCampina, namelijk bij de kindervoedingsfabriek in plaats van bij de ingrediëntenfabriek. De tweede fout is dat hij is toegelaten op het terrein en dat de verplichte controle op de levering niet is uitgevoerd. Omdat de aansluiting van de tankwagen niet past, gebruikt de chauffeur een eigen koppelstuk om de slang aan te sluiten op de salpeterzuurtank. Vervolgens wordt om 13.20 uur het zoutzuur in de salpeterzuurtank gelost.

De fout wordt ontdekt om 15.30 uur, omdat de verwachte tankauto niet op de juiste plek arriveert. Daarna is om 15.45 uur de interne crisisorganisatie geactiveerd en aangevuld met twee externe deskundigen met specialistische chemische kennis om te bepalen hoe gehandeld moet worden om te voorkomen dat de reactie van de twee stoffen in de tank uit de hand kan lopen.

Om 19.14 uur werden de eerste lichte rookpuffjes zichtbaar. Op het moment dat de gevolgen van de chemische reactie werden onderkend, zijn autoriteiten geïnformeerd.

Om 21.10 uur is het terrein geëvacueerd, is 112 gebeld en is de brandweer gealarmeerd, die om 21.26 arriveert. Escalatie naar GRIP2 door de Veiligheidsregio volgt om 21.54 uur en om 22.13 explodeert de salpeterzuurtank.

FrieslandCampina werkt met veiligheidsnoodplannen voor het zo spoedig mogelijk beperken van risico's bij een incident. De vermenging van deze twee stoffen stond echter niet in het veiligheidsnoodplan omdat niet was voorzien dat dit zou kunnen gebeuren. Het crisisteam onderkende het risico van deze twee stoffen op de tank en werkte een plan uit om de tank te legen in kunststof containers.

Vragen en antwoorden

Vraag: Bij wie ligt de fout? Op de vrachtbrief van de chauffeur staat een losadres. Bij aankomst op de verkeerde plek had het personeel hem moeten wegsturen. Hoe is het mogelijk dat de fout met de koppelstukken kan gebeuren bij deze stoffen? Dit moet niet mogelijk zijn.

Antwoord: Helaas gingen meerdere dingen achter elkaar fout. De chauffeur had daar niet op het terrein gelaten mogen worden, de papieren zijn niet gecontroleerd en het koppelstuk had niet gebruikt mogen worden.

De opmerkingen zijn terecht en dit is een belangrijke les. Er zijn maatregelen getroffen om dit in de toekomst te voorkomen.

Vraag: Was bekend wat er gebeurt bij het mengen van de twee stoffen, de mogelijke vorming van koningswater en van levensgevaarlijk gas?

Antwoord: Ja, dit is onderkend en om deze reden is expertise ingewonnen. Koningswater is niet ontstaan omdat de verhouding van de beide zuren in dit geval anders was.

Vraag: Wanneer is de gemeente geïnformeerd?

Antwoord: Eerst is intern gewerkt aan het plan om de tank te legen. De gedachte was toen dat de situatie onder controle was. Nadat een rookwolk ontstond is om 21.10 uur het terrein geëvacueerd en 112 gebeld.

Vraag: Hoe kan het dat hier geen noodplan voor was? In het verleden is in Lochem iets dergelijks gebeurd, waarom is dit niet in het noodplan verwerkt? En waarom is niet met boerenverstand veel eerder gekozen om te handelen, voor ontruiming en voor het inlichten van de buurtbewoners?

Antwoord: FrieslandCampina heeft met behulp van expertise en op grond van waarnemingen ingeschat dat de situatie beheersbaar en onder controle was. Achteraf gezien had dit anders gemoeten.

Diemer Kransen is algemeen directeur van VNOG en regionaal commandant van de brandweer. Hij was die avond operationeel leider. Hij benadrukt dat bij ieder incident geldt dat hoe sneller de brandweer wordt ingeschakeld, hoe beter het is. Dan kan eerder worden gemeten en gehandeld worden. Hij had graag geïnformeerd willen worden bij de eerste zichtbare rookwolkjes, maar begrijpt dat dit achteraf makkelijk gezegd is. Om 21.12 uur kreeg de brandweer melding van een groot incident met chemische stoffen. De brandweer is onmiddellijk ter plaatse gegaan, in zes minuten tijd. Onderweg zijn ze geïnformeerd om op locatie zo snel mogelijk een plan te kunnen maken. Ter plaatse constateerde men dat de situatie niet meer beheersbaar was. Daarna is in een gecoördineerde procedure opgeschaald naar GRIP2, waarbij het crisiscentrum in Apeldoorn zit.

Voorop staat de veiligheid van mensen. Er was pulserende rook zichtbaar en dat betekent dat mensen weggehaald moeten worden. Er was geen tijd meer om het plan uit te voeren voor het legen van de tank in plastic bakken.

De burgemeester vult aan dat dit een formele opschalingsprocedure betreft. Hij is om 21.17 uur (informeel) ingelicht en om 21.33 uur officieel en is vanaf dat moment met een team in het gemeentehuis paraat geweest. Er was sprake van GRIP2 en dat betekent dat een gecoördineerde procedure plaatsvindt via het crisiscentrum in Apeldoorn. Vanaf GRIP3 zou de gemeente actief moeten worden met bijvoorbeeld een evacuatie. Dat is niet gebeurd.

Vraag: Het gevoel leeft dat FrieslandCampina bewust risico's heeft genomen door de veiligheidsdiensten laat in te schakelen en het zelf op te willen lossen. Wat was er gebeurd als de wolk richting Hambroek was gedreven? Waarom is bij twijfel niet eerder gekozen voor de maximale inzet van hulpdiensten bij een dergelijk groot risico voor burgers en medewerkers?

Antwoord: FrieslandCampina zegt dat met de kennis van nu duidelijk is dat eerder veiligheidsdiensten ingeschakeld hadden moeten worden. De tekenen dat het uit de hand ging lopen, kwamen pas vrij laat en daardoor is een verkeerde inschatting gemaakt. Dit is niet bewust gedaan. Er is gehandeld op basis van kennis en inzicht van dat moment. Daarbij was meteen externe kennis ingeschakeld. Vanwege het lopende strafrechtelijk onderzoek is het niet mogelijk om de namen te noemen van deze specialisten. FrieslandCampina voelt een grote verantwoordelijkheid voor mens en omgeving.

Vraag: Het incident vond plaats in vakantietijd. Waren de chauffeur en de bezetting op de fabriek voldoende capabel en aanwezig op 4 juli?

FrieslandCampina zegt dat de chauffeur van de tankwagen capabel en gekwalificeerd was en de bezetting op de fabriek was compleet. Er is sprake van een menselijke fout door de melding van de chauffeur bij de verkeerde fabriekspoort en daarna heeft de procedure gefaald.

Vraag: Tussen lossen van de tankwagen en het ontdekken van de fout zitten twee uren. Heeft in de tussentijd niemand gekeken?

Antwoord: De fout is ontdekt toen op de juiste locatie de tankwagen niet was gearriveerd. Daarna zijn voorbereidingen getroffen om de tank op een veilige manier leeg te pompen.

Vraag: Wat is er precies gebeurd tussen 19.00 en 21.00 uur? En hoe komt het dat in die lange tijd van vierenhalf uur daarna die tank niet is leeggepompt?

Antwoord: FrieslandCampina werkte aan het voorbereiden van het overpompen in containers. De benodigde plastic containers waren niet ter plaatse en men was bezig met het regelen om dat voor elkaar te krijgen, om voldoende water ter plaatse te krijgen en om de veiligheid van de medewerkers te waarborgen. Om 20.50 uur is om veiligheidsredenen vanwege de rookwolken gestopt met deze actie.

Vraag: Wanneer zijn de chemische experts gebeld en is er naar hen geluisterd? Waarom is niet meteen de brandweer ingeschakeld toen duidelijk was dat zoutzuur en salpeterzuur bij elkaar zijn gekomen? Men begrijpt de terughoudendheid om 112 te

bellen, maar er was tijd genoeg om melding te doen bij de vergunningverlener en andere instanties.

FrieslandCampina zegt dat om 15.45 uur de chemische experts zijn gebeld. Hun advies is opgevolgd en voorbereidingen zijn getroffen om de tank zo spoedig mogelijk leeg te pompen in plastic containers. Door de verdere ontwikkelingen bleek dit niet meer mogelijk. Met de kennis van nu had de brandweer eerder ingeschakeld moeten worden. Op dat moment is de inschatting gemaakt dat het incident onder controle was en dat er geen risico van ontploffing was.

De brandweer benadrukt dat zij bij een melding van een chemisch incident met brandgevaar direct alert zijn op mogelijke risico's. Hoe groot het risico is, wordt ter plaatse duidelijk.

Vraag: Via google is te vinden dat ook het weglopen van de stof uit de tank tot chemische reacties kan leiden. Was dit een goed advies? Er is een verkeerde inschatting gemaakt. Is er bij FrieslandCampina voldoende kennis van de chemische middelen die zijn opgeslagen?

FrieslandCampina zegt dat verschillende opties zijn afgewogen. Duidelijk was dat de stof niet in de tank mocht blijven vanwege de corrosieve eigenschappen op het metaal. In overleg met de experts zijn mogelijke opties afgewogen: terugpompen in een tankwagen, verdunnen met water, weg laten lopen in het riool of het overpompen in kunststof containers. Dit laatste leek de beste optie en op dat moment was de inschatting dat dit beheersbaar zou zijn. De inschatting is gemaakt dat het niet nodig was de brandweer in te schakelen. Bij FrieslandCampina werken mensen die zijn opgeleid in kennis van chemische stoffen. In het bedrijfsnoodplan staat opgenomen hoe gehandeld moet worden bij incidenten. Helaas stond dit scenario van 4 juli niet het noodplan. Er zijn op locatie veiligheidskundigen aanwezig. Er is eigen kennis en er is bepaald waar opschalen nodig is. Op de locatie vinden waar nodig werkzaamheden plaats door specialistische partijen.

Vraag: Bij inwoners leeft het gevoel dat ze niet voorkomen in het geheel.

FrieslandCampina schakelt externe expertise in terwijl de brandweer voorhanden is, die zowel expertise als mogelijkheden heeft. Men vindt het een managementmiskleun als dan niet voor die route wordt gekozen.

Antwoord: FrieslandCampina beseft dat lessen geleerd moeten worden. De heer Van Karnebeek trekt het zich aan dat hier het woord managementmiskleun wordt genoemd. Er is intern onderzoek gedaan en ook de lessen uit de zaal worden ter harte genomen. FrieslandCampina heeft wereldwijd meer dan 30 fabrieken en de lessen gelden niet alleen voor Borculo. Men wil minder afhankelijk zijn van menselijke inschattingen en meer waarborgen inbouwen.

Vraag: Er is een NL-Alert uitgestuurd, er is een gebied afgezet, maar mensen zijn niet geëvacueerd. Waarom is dat niet gebeurd?

Antwoord: De brandweer benadrukt dat onvoldoende tijd beschikbaar was voor ontruiming toen de hulpdiensten ter plaatse waren. Duidelijk was dat er druk op de tank stond. De wind stond de andere kant op. De meest verstandige en veilige keuze was op dat moment om te adviseren ramen en deuren te sluiten. De stof die ontsnapt stijgt op en verdampt in de lucht.

Vraag: Inwoners van Neede hoorden sirenes en zagen de gifwolk boven hun huizen.

Waarom zijn zij niet middels de NL-Alert gewaarschuwd?

Antwoord: De NL-Alert is uitgestuurd tot aan de grens van Neede en Haaksbergen. Op basis van metingen door meetploegen en van de weersomstandigheden is de inschatting gemaakt van de restrisico's. Op die afstand zou het gas voldoende zijn verdund en verdampt. Het was niet nodig om een NL-Alert te sturen in een groter gebied.

Vraag: Bij de ontploffing is het deksel in een weiland gevlogen. Was dit voorzien? Op het nabijgelegen industrieterrein wonen ook mensen. Zij worden niet genoemd. Is aan hen gedacht? Hadden stukken daar terecht kunnen komen?

Antwoord: De brandweer legt uit dat de tank tegen het gebouw staat en op basis daarvan en van de richting van de wind is ingeschat welke kant bij ontploffing de stukken opgaan. De richting is in te schatten, de afstand niet. In dat gebied leek voldoende ruimte. Vanwege de verantwoordelijkheid voor de eigen mensen zijn deze teruggetrokken uit het gebied. Gelukkig zijn er geen slachtoffers gevallen.

Vraag: Waarom mochten bewoners niet meer met de auto, maar wel lopend in het gebied waar op dat moment gif in de lucht was. Is er voldoende ruimte om weg te komen uit de wijk als dat nodig is?

Antwoord: De brandweer legt uit dat het aantal aanrijroutes voor hulpdiensten in het gebied beperkt is. Om deze reden zijn wegen afgezet. Het brongebied is gedefinieerd en het effectgebied geplot. Dat gebied is afgezet. Het gebied daarbuiten is aangemerkt als veilige zone. Als de wind uit een andere richting was gekomen, had dat tot andere keuzes geleid en was de wijk mogelijk wel afgezet.

De burgemeester geeft aan dat de vraag wordt beoordeeld of er voldoende mogelijkheid is om weg te komen uit de wijk. Deze keer was de wind gunstig, maar in de toekomst wil de gemeente voorbereid zijn en daarom wordt gekeken naar de mogelijke ontsluitingen. De instanties voor vergunning, handhaving en toezicht gaan om tafel. Wat is gebeurd, zat niet in de scenario's omdat het met de bestaande protocollen niet had kunnen gebeuren. Maar het is gebeurd. Nu moet worden gekeken wat geleerd kan en moet worden.

Vraag: De inwoners van Hambroek willen graag om tafel met de gemeente om het gesprek te voeren over de uitvalswegen. Gesuggereerd wordt om met grote spoed een goede weg aan te leggen en tot die tijd de fabriek niet productief te houden.

Antwoord: De burgemeester zegt dat wordt geïnventariseerd wat mogelijk is. Samen met de inwoners wil hij vervolgens in gesprek over de mogelijkheden. Hij begrijpt de gevoelens en neemt die serieus. Hij benadrukt dat op een realistische manier gewerkt moet worden en dat er voldoende tijd moet zijn om goede afwegingen te maken.

Vraag: Hebben zich meer dergelijke rampen voorgedaan in de fabrieken van FrieslandCampina?

Antwoord: FrieslandCampina heeft niet eerder een voorval met zoutzuur en salpeterzuur meegemaakt. In alle fabrieken wordt gewerkt met chemische stoffen. Daarmee moet voorzichtig worden omgegaan en daarom zijn er processen en procedures voorgeschreven. In dit geval zijn die niet goed gevolgd.

Vraag: In dit geval kwam een oranje stof vrij. Maar een giftig gas kan ook kleur- en reukloos. In het NL-Alert wil men graag meer informatie over wat je moet doen als het gas niet zichtbaar of te ruiken is.

Antwoord: De heer Steven van der Lelie, adviseur van de GGD, geeft aan dat mensen met klachten aan ogen of luchtwegen zich kunnen melden bij hun eigen huisarts en na kantoortijd naar de huisartsenpost kunnen gaan.

Vraag: Hoe kan het zijn dat Friesland Campina overal werkt met chemische stoffen, maar dat er geen noodplan is? Is dat er wel op andere locaties? En heeft dit consequenties voor vergunningen?

Antwoord: FrieslandCampina heeft standaard een noodplan op elke locatie. Helaas was een incident met deze twee stoffen niet voorzien. FrieslandCampina heeft een check gedaan op de andere locaties en ook daar is dat niet opgenomen.

Welke lessen zijn geleerd?

FrieslandCampina heeft lessen geleerd uit het incident en maatregelen getroffen, zowel voor de locatie Borculo als de andere fabrieken.

Het blijkt dat de instructies die er zijn, niet zijn nageleefd. Ook zijn instructies versnipperd en dat moet verbeteren. Het omgevingsbewustzijn is cruciaal. Er moeten meer waarborgen worden ingebouwd en de escalatiecriteria moeten helder zijn.

Vraag: Staat het adres goed aangegeven bij de poort, zodat voor de chauffeur duidelijk is waar hij zich moet melden?

Antwoord: FrieslandCampina geeft aan dat op borden bij de poort de naam en het adres van de fabriek staan vermeld. Men kijkt opnieuw of dit voldoende is. De operator van FrieslandCampina is meegegaan met de chauffeur naar de losplek en heeft het slot van de losplek geopend. De brief is niet gecontroleerd en er is geen controle geweest op de losplek. Op de tankwagen staat vermeld dat er salpeterzuur in zit en op de tank staat dat er zoutzuur in zit. Hier is niet naar gekeken en niet op gehandeld. Voor deze situatie was geen noodplan.

Het crisismanagement werkt aan een noodplan met duidelijke escalatiecriteria. Dat had handelen makkelijker gemaakt. Het blijkt dat de waarborgen onvoldoende zijn geweest en daarom worden meer controles ingevoerd. Dit moet leiden tot verbeteringen in mensen en processen. De gebruikte apparatuur is zeer modern.

FrieslandCampina voert intern onderzoek uit vanuit het hoofdkantoor met hulp van externen. Daarnaast zijn de Omgevingsdienst, de arbeidsinspectie en Inspectie voor leefomgeving en transport betrokken.

Vraag: Men mist een evacuatieplan en het oefenen daarvan met de omgeving. En zijn er gasmaskers aanwezig voor het personeel?

Antwoord: FrieslandCampina zegt dat er een evacuatieplan is. Dit is onderdeel van het noodplan op iedere locatie. Een specifieke instructie bij het mengen van salpeterzuur en zoutzuur ontbreekt. In overleg met de autoriteiten en samen met de brandweer worden noodsituaties geoefend. Er zijn gasmaskers aanwezig.

De heer Kransen van VNOG meldt dat bij DSM in Limburg de omgeving mee wordt geïnformeerd over wat te doen in bepaalde situaties. Dit is niet opgenomen in de vergunning voor Borculo.

Welke maatregelen zijn genomen?

FrieslandCampina meldt dat de volgende maatregelen inmiddels zijn uitgevoerd op alle productielocaties:

Bij ontvangst van bulkchemicaliën geldt een aangescherpte checklijst en is een controle door drie personen. Zonder expliciete goedkeuring mogen dit soort gevaarlijke ontvangsten niet worden gelost. Het lospunt moet actief met een sleutel worden geopend. Koppelstukken mogen alleen aangebracht of gewisseld worden na expliciete goedkeuring van een veiligheidsexpert.

Het controleren van de vrachtbrief is een wettelijke eis. De bestaande richtlijnen zijn uitgebreid met extra controlepunten bovenop wettelijke eisen. Medewerkers worden extra getraind in veiligheid, risicoherkenning en toepassing van correcte procedures. Doel is om menselijke fouten zoveel mogelijk uit te sluiten.

Communicatie

Vraag: Zijn er lessen geleerd over het transparant informeren van omwonenden snel na een ramp? Men ziet graag meer communicatie met de omgeving. Als burens moet je het met elkaar doen en er zijn veel kanalen beschikbaar om met elkaar te communiceren. Men miste informatie op de avond zelf, bijvoorbeeld of iemand op dat moment naar huis mocht komen. Naderhand misten mensen die in de wolk wonen informatie over de gevolgen. Mensen moesten daar zelf naar informeren. Wat heeft de gemeente daarvan geleerd?

Antwoord: De burgemeester geeft aan dat de communicatie breed is ingezet nadat de veiligheidsregio was ingeschakeld en een operationeel team was gevormd. Een NL-Alert is uitgestuurd. Op dat moment was de situatie dat een oranje wolk was ontsnapt en dat een operationeel team werkte aan het beheersbaar maken van de situatie. De wolk zou

oplossen in de lucht en wegwaaien. Deze zou Haarlo niet bereiken, dus was er geen reden om het evenement wat daar plaatsvond, af te breken.

Bij het NL-Alert geldt dat de oproep geldt tot het afmeldingsbericht. Dit was die nacht om half een. De communicatie was in dit geval niet vanuit de gemeente. De gemeente heeft de informatie toegelicht via de website van de gemeente.

Na de explosie is geconstateerd dat ook in een deel van het gebied stoffen zijn neergedaald. Dit is in loop van zaterdag bemeten door toezichthouders van de Omgevingsdienst. Toen zijn mensen langs geweest bij de betreffende omwonenden. Toen de wolk was verdwenen, is de informatie over de oranje wolk vervangen door informatie over gevolgeffecten van het incident. Omdat dit tot onrust leidde, is de eerdere informatie weer teruggeplaatst op de website.

Het onderzoek wordt voortgezet door de diverse instanties. De vergunning voor deze fabriek valt onder verantwoordelijkheid van de provincie Gelderland. Toezicht en handhaving wordt uitgevoerd door de ODRA.

FrieslandCampina wil graag open communiceren met de omgeving. In de komende tijd wordt een open dag voor omwonenden voorbereid, waarbij inwoners in de kindervoedingsfabriek kunnen kijken. FrieslandCampina wil als goede burens met elkaar verder gaan.

Vraag: Was meteen bekend dat de wolk giftig was? Mochten kinderen buiten zijn?

Waarom is geen preventief bericht uitgezonden over de Berkel, waar een groep scholieren van het Staringcollege aan het varen was?

Antwoord: De burgemeester zegt dat niet was voorzien dat scholieren op de Berkel zouden varen. In dat geval was geadviseerd om dat elders te doen. Wellicht was hierop actievere communicatie mogelijk geweest.

Vraag: Men heeft nergens informatie kunnen vinden over de gevolgen voor gewassen in de groentetuin of voor de bodem en dieren op langere termijn. Ook is er een recreatieplas waar in die tijd werd gezwommen. Was dat verstandig?

Antwoord: De Omgevingsdienst doet onderzoek naar vervolgeffecten. Voor zover beschikbaar, deelt de gemeente deze op de website. De provincie controleert het zwemwater. Het stof als gevolg van de explosie heeft de recreatieplas niet bereikt. Het water is bemonsterd en er is geen reden hieraan te twijfelen.

Vraag: Zijn de stuwen in de Berkel gesloten?

De heer Rudi Gerard, directeur van het Waterschap Rijn en IJssel is rond 22.00 uur geïnformeerd over het incident. Het Waterschap heeft toen uit voorzorg de stuwen omhoog getrokken en de waterkwaliteit gemeten. Direct is geconstateerd dat er geen vervuild water in de Berkel is gestroomd vanuit de tanks. Later zijn aanvullende monsters genomen en geanalyseerd. In de dagen erna zijn de stuwen wat lager gedaan om eventuele verspreiding te voorkomen en toen bleek dat daar geen sprake van was, zijn ze weer op de normale stand gezet.

Vraag: Wat is de reden dat veel bomen worden weggehaald en is daar een vergunning voor? Waarvoor zijn de groene containers die bij de fabriek staan?

De burgemeester zegt dat langs het water veel bomen zijn aangetast als gevolg van de explosie. Ze hebben veel opgevangen van de stof en moeten weg. De bomen hebben als scherm gefunctioneerd. Hiervoor is een vergunning afgegeven. Bij mensen in de buurt zijn monsters genomen en geadviseerd wordt om de eerste oogst en het eerste maaisel af te voeren.

De containers zijn van FrieslandCampina, bestemd voor de opruiming op het fabrieksterrein. Na het incident is de eigen riolering afgesloten en al het afvalwater is opgeslagen in de groene bakken. De inhoud van de bakken wordt bemeten en afhankelijk van de samenstelling verwerkt.

De kindervoedingsfabriek is nog altijd gesloten. Hier wordt onder meer melk verwerkt die afkomstig is van meer dan 1000 boeren. Gewerkt wordt aan het gestructureerd in stappen voorbereiden op veilige heropening van de fabriek. Bij de herstart staat

veiligheid voorop, voor de omgeving, de mensen en het product, kindervoeding. De ingrediëntenfabriek is niet geraakt en is in bedrijf. De kindervoedingsfabriek staat stil en de komende tijd wordt gewerkt aan een stapsgewijze opstart. De schade wordt hersteld, het terrein en de omgeving schoongemaakt. Maatregelen worden ingevoerd en personeel getraind.

Vraag: Een van de aanwezigen merkt op dat FrieslandCampina de vergunningen altijd aanvraagt op Needseweg 23 of nabij Needseweg 23. Dat maakt niet duidelijk op welk fabrieksterrein (ingrediëntenfabriek of kindervoedingsfabriek) dat van toepassing is.

Antwoord: De burgemeester zegt dat de vergunningen worden afgegeven op de situatie (het adres) zoals dat daadwerkelijk speelt. We zullen daar in de toekomst extra aandacht voor hebben.

Vraag: Waarom staan er nog hekken langs de Berkel? Hoe wordt de schade afgehandeld die mensen in de omgeving hebben opgelopen? De fabriek wordt gereinigd, maar hoe gaat dit met het schoonmaken van panden en zonnepanelen in de omgeving?

Antwoord: FrieslandCampina verzoekt betrokkenen om contact op te nemen en schade te melden. Deze wordt in goede orde behandeld en vergoed.

De burgemeester geeft aan dat de hekken staan vanwege werkzaamheden voor herstel van de oeverwal en de omheining. Binnenkort is dit gereed en worden ze weggehaald.

Vraag: Is een strafrechtelijk onderzoek een standaardprocedure na een dergelijk incident? Gaat het onderzoek over de schuldvraag?

Antwoord: Officier van Justitie Paolo Pereira licht toe dat bij een incident met zoveel effect een strafrechtelijk onderzoek de standaardprocedure is om te bepalen of er sprake is van mogelijk verwijtbaar handelen. Het is een breed onderzoek, waarbij de kernvraag is of iemand iets te verwijten valt. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het functioneel parket. Dit onderzoek wordt zorgvuldig en goed uitgevoerd en dat kost tijd. Hij kan niets zeggen over de stand van zaken en lopende het onderzoek worden geen uitspraken gedaan. Het is niet mogelijk aan te geven wat de verwachte duur is van het onderzoek. De burgemeester geeft aan dat de gemeente via de infopagina van de website actief melding doet zodra informatie beschikbaar is.

Vraag: Wat is de rol van de provincie Gelderland? Handelt de provincie Gelderland anders dan de provincie Limburg bij DSM?

Antwoord: Peter Drenth, gedeputeerde van de provincie Gelderland, meldt dat de provincie Gelderland het toezicht en handelen volgens de protocollen serieus neemt en daarop toetst. De provincie scoort hierin landelijk hoog. De vergunning is actueel. Wanneer een bedrijf bij een calamiteit afwijkend handelt van het normale productieproces wordt de vergunningverlener geïnformeerd. Pas na toetsing op veiligheid en voorwaarden kan het bedrijf daarna opnieuw gestart worden. Hier zijn zaken heel erg fout gegaan. FrieslandCampina moet informatie aanleveren en laten zien hoe ze dit herstellen en aanpakken om herhaling te voorkomen. Dit wordt getoetst en pas als alle aanpassingen zijn gerealiseerd en het veilig is, kunnen de vergunningen worden verstrekt om weer veilig op te starten. Alles wat op het terrein wordt gedaan, wordt gecontroleerd door de Omgevingsdienst.

Vraag: Wat zijn nieuwbouwplannen van FrieslandCampina?

Antwoord: FrieslandCampina bouwt op dit moment aan de nieuwe eiwitfabriek. Er zijn nu geen plannen voor verdere uitbreidingen. Wel zijn er aanvragen voor milieu- en bouwvergunningen om installaties die zijn aangetast te herstellen. Mogelijke plannen voor een blik- en potfabriek staan in de ijskast.

Afsluiting

De burgemeester geeft aan dat eventuele aanvullende vragen ook later welkom zijn. Middels kaartjes in de zaal kunnen ze ook vanavond nog worden ingediend. Via de

website van de gemeente wordt het verslag van de avond en de beantwoording van verdere vragen gecommuniceerd.

Mocht daar in de toekomst behoefte aan zijn, organiseert de gemeente nogmaals een inwonersavond en daarnaast verzorgt FrieslandCampina een open dag voor alle inwoners.

Burgemeester Joost van Oostrum bedankt voor de komst en sluit de avond af.